

Week 2 – 28 augustus – 3 september

Zaterdag 28 augustus: Zaterdag is altijd een rustige dag. We besluiten om 's morgens een wandeling naar Kugitigiknini te maken om wat inkopen te doen. Alhoewel we wifi in huis hebben, is die zo onbetrouwbaar dat ik toch maar besluit om mijn modem op te laden. Helaas duurt dat heel erg lang omdat het nummer dat ik opgeef van de simkaart niet juist blijkt te zijn, maar hoera eindelijk lukt het en kunnen we verder. Dorien wil nog wat koffie, thee en honing kopen voor mensen in Amerongen die bestellingen hebben opgegeven. Ook kopen we nog wat appeltjes, weer eens wat anders na al het heerlijke Afrikaanse fruit. Het is inmiddels al bijna middag dus erg warm en we moeten een flink stuk heuvel op, maar gelukkig gaat alles goed.

Na de lunch en een rustpauze kan ik dan toch proberen om mijn eerste verslag af te maken en foto's toe te voegen. Dat verslag hebben jullie als het goed is al ontvangen.

's Middags kregen we onverwacht bezoek van een jongen Hungu die in het weesdorp heeft gewoond. In het weesdorp sprak hij bijna nooit. Hij kreeg een beenmergontsteking en daardoor vergroeide zijn been. Dit zal ook een reden geweest zijn waarom hij nooit veel zei. Na verschillende operaties gaat het nu goed met zijn been. Hij woont bij Polycarpe in de vakantie en daar heeft hij het goed. Hij gaat nu naar de examenklas van het voortgezet onderwijs en wil graag naar de universiteit. We kunnen goed in het Engels met hem praten. Het is zo mooi om jongeren te zien waar het goed mee gaat. We zien onderweg soms ook oud-weesdorpkinderen waar het helemaal niet goed mee gaat, maar horen gelukkig ook veel positieve verhalen.

Zondag 29 augustus: Vanochtend de 7^e en gelukkig ook de laatste neusbloeding. We bezoeken weer de 2^e dienst om 11 uur. De zusters leiden de liturgie en doen de schriftlezingen. 's Middags houden we ons rustig en bereiden de avond voor. In plaats van het avondgebed krijgen wij de gelegenheid om iets over onze families te vertellen en over de situatie in Nederland. Ik vertel iets over de coronatoestand in Nederland en wat de gevolgen zijn voor onze kerken. Verder vraag ik ook gebed voor de tijd na Covid-19, als de kerken weer helemaal open kunnen. De zorg is of mensen weer naar de kerk zullen gaan of thuis zullen blijven. Ook spreek ik mijn zorg uit over het zondagsschoolwerk in Rwanda waar ik veel voor heb gedaan. De kinderen mogen al 1½ jaar niet naar de zondagsschool. Zal het werk later weer kunnen doorgaan of moeten we opnieuw beginnen met trainen.

Maandag 30 augustus: 's Morgens krijgen we bezoek van een meisje dat in het weesdorp heeft gewoond. Zij werkt bij een coöperatie die kleding naait en breidt. Maar mensen hebben geen geld om kleding te kopen dus heeft zij ook geen werk en dus geen inkomen om de huur te betalen. Zij woont alleen in een huisje. Verder gaat het goed met haar.

's Middags bezoeken we de technische school om met de schoolleiding te overleggen over een project wat zr. Dorien heeft aangereikt gekregen in Nederland. Er is een man die in India werkt aan een project om van landbouwafval, maar dat kan ook afval zijn van een timmerbedrijf briketten te maken om te gebruiken bij het koken. Op de technische school leren de leerlingen houtbewerking, vooral deuren, ramen enz. Dagelijks hebben ze grote hoeveelheden zaagsel en als dat gebruikt zou kunnen worden om briketten te maken, zou dat de school erg helpen. De mensen van de school zijn erg geïnteresseerd en later maakt Dorien een afspraak met deze man voor een teamsvergadering op maandagmorgen. We hopen dat dit plan zal kunnen gaan werken.

Dinsdag 31 augustus: Vanmorgen bezoeken we twee ex-weesdorpjongeren. Eerst Fabrice die lange tijd is opgevoed door een oude vrouw. Hij kon niet bij zijn moeder wonen omdat zij zich prostitueerde in

Week 2 – 28 augustus – 3 september

Rubengera. Zij heeft na Fabrice nog twee kinderen gekregen van verschillende vaders. Op een dag heeft zij het besluit genomen om haar leven totaal te veranderen. Zij is lid geworden van een Pinksterkerk en heeft zich laten dopen. Haar kinderen wonen weer bij haar en haar gedrag is 100% veranderd. Zij en haar kinderen zien er goed uit alhoewel het leven niet gemakkelijk is. Zij heeft geen permanent werk maar werkt af en toe voor anderen op het land of doet de was. Wat mooi om te zien dat mensen echt kunnen veranderen.

Een ander voorbeeld is Oscar die ook in het weesdorp heeft gewoond. Hij had een huisje gekregen maar dat had hij bijna gesloopt. Bijna elke dag was hij dronken, totdat ook hij tot geloof kwam. Nu drinkt hij helemaal niet meer en werkt als portier bij de technische school. Hij is inmiddels ook getrouwd en het is een heel andere man geworden.

Helaas zijn er ook jongeren die helemaal ontspoord zijn en steeds voor kortere of langere tijd verdwijnen. Maar de veranderingen die we soms zien, geeft ons hoop dat het ooit goed komt met deze mensen.

's Middags bezoeken we met sr. Annonciatha de kerk in aanbouw van Mataba. Dit is een gemeente in wording waar zij verantwoordelijk voor is. Ondanks de moeilijke coronatijd heeft deze gemeente het voor elkaar gekregen om samen hard te werken aan het kerkgebouw. Ze mogen nu nog geen dienst houden, maar de kerkenraadleden bezoeken de gemeenteleden thuis.

Woensdag 1 september 2021: Vanmiddag rijden we naar Kigali, maar bezoeken 's ochtends eerst de grote zaal van Bethel waar een nieuwe lichte van 50 boeren en boerinnen deze week theorie krijgen over allerlei onderwerpen. Een aantal van deze onderwerpen zijn naast theorielessen over landbouw ook familieplanning, hygiëne, gezondheid en het openen van een bankrekening. Wij krijgen de gelegenheid om twee mensen kort te interviewen over hun motivatie en wat ze hopen te leren. Er zijn ook een aantal ongetrouwde jongens bij.

Na de lunch rijden we met sr. Marie Louise en Polycarpe naar Kigali. Het is een behoorlijk intense rit omdat de weg van Rubengera naar Gitarama erg slecht is, er zitten veel gaten in de weg en we slingeren van links naar rechts. De hele rit duurt meer dan 3 uur en dat is veel langer als normaal. Toch komen we precies om 5 uur aan bij het huis van Marleen en Martin 't Hart. Zij werken nu 5 jaar voor de GZB bij de Anglicaanse Kerk voor de ICT en het onderwijs. Het is een behoorlijke uitdaging voor hen, speciaal in deze coronatijd.

We gebruiken de maaltijd en overnachten bij de zusters Bernardine.

Donderdag 2 september 2021: Sr. Marie Louise is al vroeg op pad om de akte te gaan tekenen voor de aankoop van het half-afgebouwde huis dat ze kopen voor het nieuwe project in Kigali. Wij wachten intussen op Polycarpe, maar helaas zit hij in de file en komt een uur later. We doen wat noodzakelijke boodschappen en pikken later sr. Marie Louise en sr. Zilpa op om bij hotel Sainte Famille waar we in het begin hebben overnacht de lunch te gebruiken. Ze maken daar hele lekkere cappuccino en sr. Marie Louise en ik zijn daar dol op. Sr. Zilpa heeft nog maar één keer eerder in een restaurant gegeten dus is het voor haar ook echt een uitje. Om 2 uur hebben we een afspraak bij een Nederlands gezin dat sinds maart in Kigali woont, maar die voor Wyclife Bijbelvertalers in Tanzania werken. Ze hebben daar al gewoond maar nu is hun werkvergunning verlopen en werken ze vanuit Rwanda. Dorien (zo heet de vrouw) is alleen, omdat haar man op bezoek is in Tanzania voor de overhandiging van het Nieuwe Testament in een stamtaal die door ruim 100.000 mensen gesproken wordt. Er zijn veel verschillende stamtalen in Tanzania terwijl er in Rwanda maar één taal is. Dorien werkt aan het zetten in een alfabet van verschillende andere talen. Zij kan dit doen vanuit Rwanda. De kinderen zitten in Kigali op een internationale school. Mooi om ook van dit werk iets te horen.

Dan is het tijd om terug te gaan, maar onderweg moeten we nog langs een apotheek voor diabetici om insuline voor sr. Marie Louise te kopen. Er zijn verschillende files onderweg en we doen er nu zelfs 3½ uur over om terug te rijden naar Rubengera.

Vrijdag 3 september 2021: Weer een dag met verschillende afspraken, alhoewel niet alles loopt zoals we dachten. 's Morgens zouden sommige zusters muziekles hebben, maar dit blijkt 's middags te zijn, dus wordt het programma omgegooid, maar we zijn flexibel zoals altijd.

We bekijken 's morgens de kamers van de jongste zusters die pas opgeknapt zijn. Ze kunnen nog niet allemaal een eigen kamer hebben, maar slapen met 2 of 3 anderen op een kamer. Gelukkig zijn de kamers wel lekker groot, zodat ze hun eigen plekje kunnen maken.

We hebben ook een behoorlijke uitdaging voor wat betreft sleutels in ons huis. Ik heb bijvoorbeeld geen sleutel van de buitendeur omdat die zoek is. De sleutel van mijn kamerdeur was eerst ook zoek, maar later toch weer gevonden. Nu is er net een sleutelkastje opgehangen en worden er later nieuwe sloten op de kamers aangebracht. Elke kamer krijgt een sleutelsetje en die komt in het kastje te hangen. Zo blijven alle sleutels in dit huis. De zusters hebben alleen een sleutel van de buitendeur om altijd de kamers in orde te kunnen maken. Op de kamerdeuren wordt nog een nummer geverfd zodat straks alles duidelijk is.

Zr. Dorien gaat even wat dingen bespreken met sr. Jeanne d'Arc over de financiën en ik krijg bezoek van ds. Sibomana Simon. Hij was aan het begin van de uitwisseling de regiopresident in Remera en is ook in Nederland geweest als delegatielid. Sibomana heeft een paar jaar gevangene gezeten maar nu woont hij al weer geruime tijd met zijn vrouw in Rubengera. Zijn vrouw is ernstig ziek en verblijft in Kigali bij een familielid zodat ze dicht bij het ziekenhuis is voor een consult of een opname. Sibomana gaat van tijd tot tijd naar Kigali om haar te bezoeken. Fijn om hem even te spreken.

's Middags krijgen we bezoek van twee moeders met hun gehandicapte kinderen. Deze kinderen ondersteunen we al een aantal jaar. Ze gaan regelmatig met hun moeder naar een revalidatiecentrum voor therapie. Eerst zaten de benen van Nelson dubbelgevouwen en nu kan hij ze strekken. Ook het eten en drinken van beide kinderen gaat veel beter. Mooi om te zien dat er vooruitgang kan komen al zullen ze altijd veel hulp nodig blijven houden. Daarna gaan we bij een paar zusters kijken die muziekles krijgen van iemand uit Gitarama. Het staat nog aan het begin, maar dat is niet erg. Alleen voor ons om aan te horen is het niet veel.

Week 2 – 28 augustus – 3 september

Om vier uur hebben we een overleg met sr. Marie Louise, omdat er nog een paar vragen open liggen. Zij brengt ook een paar sleutelbossen mee om overal te proberen. Ik vind ook nog twee sleutels van mijn kamerdeur, het sleutelkastje zal dus niet voor niets zijn. We hebben geteld dat er 14 deuren in ons huisje zitten, de meesten met een aantal sleutels erin, zoals in onze badkamerdeur. Dat gaan we nog wel een keer uitzoeken.